

Obsah předmětu „Úvod do moderních dějin“

Předmět „Úvod do moderních dějin“ slouží k uvedení do základních pojmů, problémů a jevů tzv. moderních dějin, tj. dějin 19. a 20. století (1789-1990). Seznamuje posluchače s prameny, terminologií, periodizací, jednotlivými obory a metodologií moderních dějin takovým způsobem, aby byli schopni základní orientace v problematice a rozlišení historiografických přístupů u moderních a předmoderních dějin. Tento předmět časově předchází konkrétním seminářům, věnovaným českým i světovým dějinám 19. a 20. století.

TEMATICKÉ OKRUHY

1. Terminologie:

Raně moderní dějiny, moderní dějiny, soudobé dějiny

Dějiny 19. století (dlouhé století), dějiny 20. století (krátké století)

Geografické dělení moderních dějin: západní, střední, středovýchodní, východní, jihovýchodní Evropa

Obecné dějiny - světové dějiny – evropské dějiny, národní dějiny, dějiny státu, regionální dějiny

2. Moderní dějiny a vztah k jiným disciplínám:

Vliv filozofie (osvícenství, romantismus, marxismus, pozitivismus, fenomenologie, postmoderna);

Vliv sociologie, psychologie, politologie a dějin umění

3. Periodizace a důležité mezníky moderních dějin

4. Odvětví moderních dějin

Politické dějiny

Hospodářské dějiny

Sociální dějiny

Kulturní a duchovní dějiny

Právní dějiny

Oral history

Dějiny všedního dne, dějiny mentalit, mikrohistorie

Historická demografie

Gender studies

Historická antropologie

5. Prameny a edice k moderním dějinám a jejich specifika

Symboly

Karikatura

Pamflety

Pomníky

Práce se statistickými prameny

6. Publicistika

Noviny, média, internet

7. Pojmy moderních dějin

Modernizace

Sekularizace

Revoluce

Centralizace

Sociální ukáznění

Industrializace

Národ, nacionalismus, nacionalizace

Stát, právní stát

Urbanizace

Globalizace

Občanská společnost, problematika lidských práv

8. Metody moderních dějin a jejich specifika

Historická statistika

Metoda diskursu

Kolektivní biografie

Historický příběh

Specifika postmoderního přístupu

9. Odborné historické domácí a zahraniční časopisy, resp. „nepravidelná periodika“, zabývající se moderními dějinami (doplněno praktickou ukázkou při návštěvě pracoviště HÚ AV ČR)
10. Exkurze na pracovišti Historického ústavu AV ČR v Brně
 - téma a) historik a internet (praktická ukáзка prostřednictvím videoprojekce)
 - téma b) výběr knihy (ručně psané katalogy, internetové katalogy, nejnntnější web adresy, praktická ukáзка práce v knihovně)